10 IJYYNI 1935 on. GARAG 2. № 133 (1495) Ulaan-Yde.

Qazar byriin proletaarinar, negedegtii

Kolkoozniin eder byriin sonin

# BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom, BMASSR-iinTGK ba Burprofsoveediin Oorgan.

Yne 10 m.

Zakika vne
12 sarada 30 t.
6 „ 15 t.
3 „ 7 t. 50 m.
1 „ 2 t. 50 m.

## SSSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteediin sekretariaadiin alban aparaad ba nək. A. S. Jenykiidziin tukai

**Nək. Jizooviin iledkeliigi sonosood BK(b) Namiin TK-iin pleenymiin 1935 onii ijyyniiin 7-do batalsan togtool**

1. SSSR-iin TGK-iin sekretariaadiin alban aparaad şalgaza, saizaruulkiin tukai kinaltiin oorgonuudiin gargasan jabuul ganuudiigi saişaaka.

2. SSSR-iin TGK iin urdiin sekretaar A. Jenykiidziigi ulas təriin ba aza suudaliin talaar zabkarsanii tələə, BK(b) Namiin TK iin sostaavaas gargaad, BK(b) Namiin geşyynees gargaka.

## Tariaa cokilgodo kabaadaka maşiniistnuud ba busa kədəlməriçədtə tələkə keləsənii tukai

### SSSR-iin Arkomsoveed ba BK(b) N-iin Təb Komiteediin togtool

1. MK-1100 geze molotiilkanuudaar tariaa cokizo baigaa maşiniistnuudta əkə keləsə ba şagnaliin kemzeegi doro dursagdasanii josoor togtooko:

a) Nəge əder soo arban toonno kyrter tariaa cokison maşiniist bol, MTS bujuu sovkoozoos cokison tariaanii toonno byriiin nege təkərig məngə ba tələəsə ygeigeer 600 graam tariaa abana.

b) Nege əder soo arban toonnoos deeşe tariaa cokison maşiniist bol, arban toonnoos ylyy garsan tariaanii toonno byriiin 50 məngə ba tələəsə ygeigeer 250 graam tariaa uul togtooson gol keləsənii deere nemelte—şagnal abana.

c) Cokilgiin byke sizoon dotor 400 toonnoos deeşe tariaa cokison maşiniist bol, kerbee ene 400 toonno tariaagi 60 kalendaarta ədərəəs dooşo kugacaa dotor cokison baibal, 400 toonnoos ylyy garsan tariaanii toonno byriiin 50 məngə ba tələəsə ygeigeer 250 graam tariaa abana.

2. MO-900 ba BDO—34 geze molotiilkanuudaar tariaa cokizo baigaa maşiniistnuudta əkə keləsə ba şagnaliin kemzeegi doro dursagdasanii josoor togtooko:

a) Nege əder soo 6 toonno kyrter tariaa cokison maşiniist bol, MTS bujuu sovkoozoos cokison tariaanii toonno byriiin nege təkərig məngə ba tələəsə ygeigeer 600 graam tariaa abana.

b) Nede əder soo 6 toonnoos deeşe tariaa cokison maşiniist bol, 6 toonnoos ylyy garsan tariaanii toonno byriiin 65 məngə ba tələəsə ygeigeer 250 graam tariaa uul togtoson gol keləsənii deere nemelte-şagnal abana.

c) Cokilgiin byke sizoon dotor 250 toonnoos deeşe tariaa cokison maşiniist bol, kerbee ene 250 toonno tariaagi 60 kalendaarta ədərəəs dooşo kugacaa dotor cokison baibal, 250 toonnoos ylyy garsan tariaanii toonno byriiin 65 məngə ba tələəsə ygeigeer 250 graam tariaa abana.

3. Enyynees gadana, geengyi sainaar cokison ba ceberlesenii tələə maşiniist bol, doro dursagdasanii josoor tuskai şagnal abana gebel:

a) MTS-iin maşiniist bol, tus MTS-iin karijaata kolkoozuudaas cokison tariaanii toonno byriiin 10 sooto azalta əder abana.

b) Sovkooziin maşiniist bol, tariaa cokizo dyyrgesenii syylde, tus sovkoozoos 100 təkərig kyrter şagnal abana.

4. Molotiilkiin maşiniist bol, cokilgiin agregaadiin naçaalnig bolko bəgəəd, molotiilka ba dviigatel deere azallaza baigaa bykii kədəlmərіçədəni eneenii medel doro jabaka josotoi.

5. MTS-iin molotiilkanuudaar cokison tariaagi çignegçədtə MTS ees sara byriiin 200 təkərig keləsə əkəəs gadana, bykii cokigdoson tariaagi gyiced ba narin sainaar çignesenii tələə sara byriiin 100 təkərig məngə ba 40 kilograam tariaa əkəər togtooko.

6. Maşiniist ba çegnegçediin keləsiigi sara byriiin 5 ba 20-nii ədərnyydte əgçə baikiigi MTS ba sovkooziin direegternyydiigi ujalgalka.

7. Tariaa cokizo baigaa kədəlmərі ət, traagtariistnar ba motoriistnariin keləsiigi, edeneriin azal kədəlməriiin kynde kəngən ba mergezeliin zişeegeer kədəlmərіçədtə 8 aas 22 sooto kyrter, enyyn dotor molotiilkiigi kədəlgəzə baigaa traagtariin zolooço, dviigateliiin motoriist ba molotiilkiin barabaançigta 22 sooto azalta əder əkəər togtoobol zokiko baisaniigi kolkoozuu ta zaaka.

Molotiilkaar azallaza baigaa kolkoozniguudiin ədəriingəə noormiigi ilyybçelen dyyrgesenii tələə uul togtoson keləsənii 50 proceent kyrter şagnal əgçə baibal zokino.

SSSR-iin Arkomsoveed ba BK(b) Namiin Təb Komiteed bol, ene togtooliin yndeseer molotiilkiin azaliigi ynekeer saizaruulkiigi byke nam ba soveediin emkinyyd, MTS ba sovkoozuudiin direegternyydte durad kana.

SSSR-iin Arkomsoveediin tyryy legçe **V. Moolotov.**

BK(b) Namiin Təb Komiteediin sekretaar **I. Staalin.**

1935 onii main 2-to

## Əmçiin azaltanii syylşiingee gegtaariigi tariza dyyrgeter tarilga ərgəlzəlkə josotoi" (M. Raazymov)

### Tariaanii nogoo sainaar garba

(Manai biçegçees)

Kori. Koriiin somonii Mikailoviin neremzete kolkooziin apreeliin syyliin yjeer tarisan jaaricani 14 santimeetr ba main tyryyşiin 10 konog soo tarisan jaaricani 8 santimeetr urgazai.

Tariaanii urgaka jabadalda gazar çiigtei, təbəggyi baina.

Zamsiin.

### „Şine Azal" amzaltatai

Kori. Deede Kyrbiiin somonii „Şine Azal" kolkooz, 233 gaa jaarica, 102 gaa ovioos, 66 gaa şiniice, 20 gaa jaş nieen, 4 gaa greşyyke, 2 gaa proos, 3 gaa kartaabka ba 1 gaa ogoroodiin eldeb idee, kamtadaa 431 gaa tarilgiigi 16 konogiin turşa dotor kədəlmərilləzə dyyrgebe. Kiigdesen tarilgani çanariin talaar kangaltatai.

Ene kolkooz bol 260 gaa paar beledkeke təsəbtei aad, 30 plyyg, 30 kədəlmərіçəd, 60 moridiigi ba paar kakalalgada kereglegdeke bykii zyilnyydiigi gyiced təkiəərçə gargaba. Paarta jabasan brigaadanuudani tyryyşiingee kakalalgiigi dyyrgeze, kojordokio kakalza jabana.

Gadana, əbəsə kuriaalgiin 14 maşiinanuudiigi main 20-do cəm zasaza gyiced kangaad, bişe zize keregselnyydiin zasabarida orobo. Mən tariaa kuriaalgiin maşiina zebsegiin zasabariigi ijyyliiin 1 kyrter dyyrgeke geze, nitiingee kelceegeer çanga şiidkeberi gargaba.

Uçar iimede, dabasan amzaltaa aldaka josogyi, tus kolkooziin bykii geşyyd bol əşəə jikenyyd ilaltа tuilakiin tələə daiçalkui zoriigo tabika josotoi.

Ynenii brigaada D.

### Tarilgiin medee

| Urdateeki 5 konog soo 22287 gaa | Syyliin 5 konog soo 7901 gaa |
| --- | --- |

**1935 onii ijyyniiin 5-nii əder**
(proceentoor)

| AIMAGUUD: | Bykii tarigdasani | Enyynees oroosoto |
| --- | --- | --- |
| 1. Aga | 90,1 | 97,0 |
| 2. Alair | 97,8 | 103,0 |
| 3. Bargazan | 89,9 | 93,8 |
| 4. Baunta | 87,1 | 127,9 |
| 5. Biçyyr | 95,5 | 101,3 |
| 6 Bookon | 99,7 | 107,4 |
| 7. Zide | 92,4 | 96,1 |
| 8. Jaruuna | 95,6 | 100,6 |
| 9. Zagarai | 97,8 | 104,3 |
| 10. Zakaamin | 96,6 | 101,5 |
| 11. Kabaansk | 101,4 | 104,0 |
| 12. Kiaagta | 103,0 | 104,2 |
| 13. M Şiber | 98,6 | 103,6 |
| 14. Ulaan-Onon | 91,8 | 95,1 |
| 15. Olikoon | 101,4 | 103,5 |
| 16. Selenge | 94,3 | 103,7 |
| 17. K-Baigal | 73,4 | 84,4 |
| 18. Tarbagatai | 98,3 | 102,9 |
| 19. Tynken | 97,1 | 100,5 |
| 20. Ulaan-Yde | 87,7 | 113,2 |
| 21. Kori. | 98,1 | 102,3 |
| 22. E-Bulagad | 100 | 103,7 |
| Kamta . . . | 97,9 | 102,5 |

Gadana, tarilgaa çanar saintaigaar tarikiin tələə temecekegyi, karin, çanar muutaigaar tarika jabadal (Koriiin Doodo Kudanii somonii Raazymoviin neremzete kolkooz, Mukar Şiberiin aimagiin Cagaan-Çuluutain somonii Leeninii neremzete kolkooz, Ulaan-Ononii aimagiin Tarbalziin somonii Staalinii neremzete kolkooz, Zagarain aimagiin Doodo Kyrbiiin somonii Staalinii neremzete kolkooz) garsan baina. Ede kolkoozuudiin çanariigi şalgaka inspeegternyydte, nutagiin nam, soveediin emkinyyd jamarç kətəlbəri ba zaabari əgədəggyi baisanii gem asaniigi gerçelne.

Iimiin tula, dutuu dundanuudaa jabuudtaa usadkaza, paariin ba əbəsə, tariaanii kuriaalgiin kampaanida bolşoviigiin teempe abça, daiçalkui josoor kədəlmərilləzə, erkim ilaltanuudiigi tuilaka kereg bol namiin ba soveediin bykii emkinyydiin aguu jike kariuucalga bolno.

Respyyblike dotor kabariin tarilgiin jabaca tukai ijyyniiin 5-nii medeegeer karakada: bykii tarilgiin talaar 414951 gaa kiigdeze, təsəbiin 97,9% dyyrebe. Enyynees 372209 gaa oroosoto tarilga kiigdeze təsəbəə 102,5% gyicedkezei.

Tyryy jabasan aimaguudiin arada kalkalagdaza, oroosoto tarilgiin təsəbiigi gyicedkeegyi aimaguud gekede: Aga (namiin aikomiin cekretaar Polikaarpov aim gyicedkomiin tyryy Urtibain) təsəbəə 97,0%, Bargazan (namiin aikomiin sekretaar Goloviin, aimgyicedkomiin tyryy Mizeddorziin) 93,8%, Zide (namiin aikomiin sekretaar Prookorov, aimgyicedkomiin tyryy Kaltaajev) 96,1%, Ulaan-Onon (namiin aikomiin sekretaar Cedenii, aimgyicedkomiin tyryy Şodoonov) 95,1% bolgozo, respyyblikee tarilgiin talaar buzagaigaar koişo tataz baina.

### Paar beledkelee dyyrgee

**E-Bulagad. Olikoonii belegiin kolkoozuud ba əmçətən main 27-do 2419 gaa paar kakalza, təsəbəə 100% gyicedkebe. Nidonon ziliinki ees 10 konog urid dyyrgee. Odoo kolkoozuud maliin dulaan dal korioo bariza ba mən kuriaalgiin maşiinanuudiin zasabariigi ekilsen baina.**

Kan.

* * *

**Mən aimagiin Oloin belegiin kolkoozuud paar kakalalgajaa nidonon ziliin kiees 15 konog urid dyyrgee. Kakalalgiin çanar sain.**

**Tus kolkoozuud bol odoo kuriaalgiin kədəlməridə beledkeze ekilee.**

B. M.

### Paar beledkel kojordoki eelzeende orkigdonkoi

(Manai biçegçees)

Kori. Koriiin somonii kolkoozuud paar beledkelde buzagai koirogoor kandana.

Zişeelkede: Dampiloonii neremzete kolkooz 200 gaa paar kakalka təsəbəəs 80 gaa juu 40%, Mikailoviin neremzete kolkooz 160 gaagaas 40 gaagi kakalza təsəbəə 25%, „Malçan" kolkooz 150 gaa paar kakalka baisan aad, 10 gaa kakaza təsəbiingəə 6% ba „Naranii Tujaa" kolkooz 70 gaagaas 20 gaagi kakalza təsəbiingəə 30%-gi gyicedkebe.

Ene somonii bykii kolkoozuud bol paar beledkeliigi keregseekegyi, koiordoki eelzeende orkisonii gemeer bykii təsəbiin 62% dyyrgegdebe.

Main 22-iin ədəriin somonii soveediin pleenymiin şiidkeberiin yndeseer, paar beledkelde bykii kyçee kanduulka gesen baibaç, kolkoozuudiin kətəlbərilegçəd oişoodoggyi zanşalaaraa.

Ene kereg tukai aimagiin gazariin tasagaas onco todorkoi kətəlbəri əgəməər boloo.

Getegçe.

## *Soveed Kolboon dotor*

### 10 ziliin oi

Moskvaa kotiin Ogtiaabriiin rajoonii 25 dugaar zişeete surguuliiin 10 ziliin oi gyicebe. Ene surguuli bol RSFSR dotor erkim sain surguulinuudiin negen bolko baina.

Gegeereliin Arkom nək. BYBNOOV, ene oigoor daşaramduulan uul surguuliiin direegter nək. GROOZIA gegçiigi 2500 tək. ba suralgiigi erkilegçe nək. TOLSTOIGI 1000 təkərigeer şagnaba.

Mən erkim kədəlmərіçediigi şagnakiin tula 5000 tək. somolbo.

Gadana nək. BYBNOOV unə siin nom debter gargadag gazarta ene surguulida şine ziliin ekilter zişeetee josonii biblioteeka emkidkekiigi ba mən ene surguuliiin byke kədəlmərіçədiigi 1935-26 onii suralcaliin zilnyydtə gegeereliin arkomiin kabaatai teaatrnuudta təlbərigyigeer orko bolgobo.

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| [illegible] | 1,40 | 2,20 | 9,00 | 10,00 | 0,60 | 2,40 | 4,30 | 19,00 | 14,20 | 0,90 |
| [illegible] | 1,40 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,50 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,50 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | 3,00 | 13,00 | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,50 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,80 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,70 | 3,50 | 15,00 | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,90 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 1,60 | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « |

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| [illegible] | 35,00 | 350,00 | 150,00 | 12,00 | 50,00 | 40,00 | 32,00 | 3,00 | 55 % | 30 % |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 50,00 | « | 190,00 | 14,00 | 60,00 | 50,00 | 40,00 | « | 65 % | 40 % |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | 60,00 | 500,00 | 210,00 | 18,00 | 70,00 | 60,00 | 50,00 | « | 75 % | 60 % |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |
| [illegible] | « | « | « | « | « | « | « | « | « | « |

# Byke Sibiiriin şatar doibodiin tyrniiir

Ijyyniiin 8-nii eder eregteiçyydiin şatariin tyrniiriin gurbadaki ba dərbədəki tyyr, emegteiçyydiin bolon doibodçodiin tyrniiiriin tabadaki ba zurgaadaki tyyr naadalgan bolbo.

## Dərbədəki tyyr

Eregteicyydiin şatariin tyrniiriin dərbədygeer tyyrte Noovikov—Paavloviigi, Lipiikin—Riibnikoviigi, Komaroovskii Gavaaninziigi, Meezinin—Romaanoviigi, Lii—Cedenoogi şyyze garba. Rassookin—Pyykovtoi, Niçitailo Igyymnovtoi tencebe. Canzaazamsa ene tyyrte naadaba ygei.

## Tabadugaar tyyr

Eregteiçyydiin şatariin tyrniiiriin tabadugaar tyyrte Cedenoo—Romaanoviigi, Gavaaninze—Meeziniviigi, Lipiikin Paavloviigi, Niçitailo—Pyykoviigi, Canzaazamsa—Rassookiniigi şyyze garba. Noovikov—Komaroovskatai tencesen ba Igyymnov Riibnikov kojoriin paarti koi şoluulagdasan baina Ene tyyrte Lii naadaba ygei.

Emegteiçyydiin şatariin tyrniiiriin tabadugaar tyyrte Doroşiinskija—Streelnikoviigi, Rençiinova—Rybaanniglgi, Joozova—Şatiilovagi, Badmacereenova—Liigi şyyze garba. Ene tyyrte Dampiloon naadaba ygei.

Doibodçodiin tyrniiiriin tabadugaar tyyrte Lyynin—Kaarpoviigi şyyze garba. Bydkeeviç Liibermantai,—Janguutov Aizenştaadtai, Tolstoi—Nikiitintei tencebe. Grenbeerg ene tyyrte naadaba ygei.

## Zurgaadugaar tyyr

Emegteiçyydiin şatariin tyrniiiriin zurgaadugaar tyyrte Rybaannig Joozovagi, Daraşiinskajaa-Rençiinovagi, Dampiloon Streelnikovagi şyyze garba. Badmcerenova ene tyyrte naadaba ygei. Şatiilova—Lii kojoriin paartiin naadalga koi şoluulagdaba.

Doibodçodiin tyrniiiriin zurgaadugaar tyyrte Lyynin—Tolstoigi, Aizenştaadt Kaarpoviigi, Liiberman—Janguutoviigi, Bydkeeviç—Crenbeergiigi şyyze garba. Nikiitin ene tyyrte naadaba ygei.

# Žişee abagtii

Selenge. Zagastain somonii Kryypskiin neremzete kolkooz 900 təkərigiin kojorduugaar taban ziliin 3-daki ziliin urislamza zakisan baina. Tiike zuuraa byke kolkoozniguud 80 proceentiini məngəər oruulba. Yldegçe 20 kubiitni ijyyniiin 10 kyrter dyyrgeke zorilgo tabiba.

Tyryylegçe Dyriin gegçe məngən sangiin kampaaniiigi dyyrgekiin tula erkim udaarnaar kədəlmərilədəg baika jum.

Tiimees Dyriin gegçees zişee abagtii.

Bydezab Daşiin.

# 40 kiit alaba

Kamçaadka şadariin usanda kiit (zagasa) agnalgiin syydniin kid 40 kiit (zagasa) alaba. Enyyn dotoroo „Avangaard" geze syyd niinkid sain kədəlzə, ijyyniiin 1-de 21 kiit alaba.

Kariuucalgata redaagtor B. VAANÇAGIIN



Номер выпускал Ц. НИМАЕВ. Корректировал Б. ДУГАРОВ. Верстал Д. ЖАМБАЛОВ Типография из-ва «Б.-М. Правды» и «Унэн» Уполглавлит 310.